

with regard to a nationalized company. Case C-188/89. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex:61989CJ0188>

5. Judgment of the Court of 8 November 1990. Elisabeth Johanna Pacifica Dekker v Stichting Vormingscentrum voor Jong Volwassenen (VJV-Centrum) Plus. Reference for a preliminary ruling: Hoge Raad - Netherlands. Equal treatment for men and women - Refusal to appoint a pregnant woman. Case C-177/88. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex:61988CJ0177>

6. Judgment of the Court of 15 May 1986. Marguerite Johnston v Chief Constable of the Royal Ulster Constabulary. Reference for a preliminary ruling: Industrial Tribunal, Belfast (Northern Ireland) - United Kingdom. Equal treatment for men and women - Armed member of a police reserve force. Case 222/84. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex:61984CJ0222>

7. Judgment of the Court of 15 May 1986. Marguerite Johnston v Chief Constable of the Royal Ulster Constabulary. Reference for a preliminary ruling: Industrial Tribunal, Belfast (Northern Ireland) - United Kingdom. Equal treatment for men and women - Armed member of a police reserve force. Case 222/84. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex:61984CJ0222>

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-432-0-83>

**GENERAL CHARACTERISTICS OF RESEARCH AREAS
OF INFORMATION AND ANALYTICAL ACTIVITY
AS A PHENOMENON OF LEGAL AND ADMINISTRATIVE
LAW REALITY**

**ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА НАПРЯМІВ ДОСЛІДЖЕНЬ
ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЯК ЯВИЩА
ПРАВОВОЇ ТА АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОЇ ДІЙСНОСТІ**

Tsybulin T. H.
PhD in Law

Цибулін Т. Г.
кандидат юридичних наук

Інформаційно-аналітична діяльність є поширеною в публічно-правовій сфері та здійснюється публічно-владними суб'єктами, в

одних випадках, зовні (наприклад, діяльність розпорядників публічної інформації), а в інших, всередині цих органів (наприклад, при підготовці проекту управлінського рішення).

Така інформаційно-аналітична діяльність може здійснюватися ефективно лише тоді, коли відповідає певним вимогам. При цьому, вимоги можуть висуватися як до суб'єкта (фахові вимоги до особи) чи об'єкта діяльності (істинність чи достовірність інформації, яка обробляється), так і до самої діяльності (вона повинна відповідати вимогам логіки та аналітики). Загальні питання щодо реалізації інформаційно-аналітичної діяльності в різних сферах суспільного життя висвітлювалися в працях таких вчених, як В.М. Варенко, І.В. Захарова, О. Мандзюк, М.В. Осядла, Л.Я. Філіпова, Л.Є. Яценко та ін. Втім, в наукових джерелах дослідження інформаційно-аналітичної діяльності проводяться за трьома основними напрямками.

Перший напрям присвячений розкриттю змісту поняття «інформаційно-аналітична діяльність» як в правовій, так і в інших сферах соціального буття. Наприклад, В.М. Варенко пропонує такі два визначення:

- коли мова йде про інформаційно-аналітичну діяльність як специфічний різновид людської діяльності, то вона визначається вченим як «сукупність дій на основі концепцій, методів, засобів, нормативно-методичних матеріалів для збору, накопичення, обробки та аналізу даних з метою обґрунтування та прийняття рішень» [1, с. 15-16];

- коли вчений звертається до сутності інформаційно-аналітичної діяльності, то вона визначається як «підбір і систематизація фактів щодо певного питання, їх оцінка, відбір, тлумачення, чітке й продумане викладення в усній або письмовій формі» [1, с. 27-28].

О.В. Мейко, на підставі аналізу особливостей процесу прийняття рішень щодо формування структур прикордонних підрозділів, пропонує інформаційно-аналітичну діяльність визначати як «знаходження, збирання, обробка та подання інформації в такому вигляді, що є придатним для прийняття відповідного рішення» [2, с. 179]. І.В. Захарова, Л.Я. Філіпова, І.С. Задорожний і Д.А. Тарасенко, розкриваючи теоретичні, методичні і організаційні аспекти реалізації інформаційно-аналітичної діяльності, пропонують наступне визначення: «Інформаційно-аналітична діяльність – системне отримання, аналіз та

накопичення інформації з елементами прогнозування з питань, що стосуються діяльності установи» [3, с. 116]. При цьому вчені підкреслюють, що, по-перше, в межах інформаційно-аналітичної діяльності можна окремо виділяти особливості реалізації інформаційної та аналітичної діяльності, по-друге, інформаційно-аналітична діяльність має багато тлумачень, а в спеціальній літературі представлено багато визначень цього поняття.

Попри різне тлумачення змісту інформаційно-аналітичної діяльності в наукових джерелах, можна констатувати, що вона: а) завжди пов'язана із інформацією; б) реалізується виключно в інформаційній сфері (просторі); в) пов'язана із науково-обґрунтованою обробкою інформації з метою подальшого використання вже «оновленої» інформації у повсякденному житті.

Другий напрям присвячений порівняльній характеристиці інформаційно-аналітичної діяльності із іншими близькими за змістом видами діяльності, зокрема, із інформаційно-аналітичною роботою, інформаційною діяльністю тощо. Не завжди запропонована в спеціальній літературі порівняльна характеристика, на нашу думку, є вдалою з точки зору потреб юридичної науки. Наприклад, В.М. Варенко, порівнюючи поняття «інформаційно-аналітична діяльність» та «інформаційно-аналітична робота», зазначає, що «інформаційно-аналітична діяльність безсумнівно є широкою і багатогранною сферою діяльності» [1, с. 28], тоді як «інформаційно-аналітична робота – це процес, в результаті якого первинна інформація (сирі факти) перетворюються у вторинну, нову, аналітичну інформацію, довершену продукцію, передбачену для передачі замовнику» [1, с. 28]. На жаль, запропоновані визначення не розкривають критерію, за яким можна було б змістовно розмежувати між собою поняття «інформаційно-аналітична діяльність» та «інформаційно-аналітична робота». Більш того, поняття «процес», «процедура», «стадійність», «поетапність» і інші набувають в юридичній науці та національному законодавстві своє специфічне змістовне наповнення, яке не завжди співпадає із змістом зазначених понять у буденному житті суспільства. Якщо інформаційно-аналітичну роботу визначати через поняття «процес», то в юридичній науці доречніше тоді використовувати інший термін – «інформаційно-аналітична процедура», який і буде розкривати поетапні особливості

діяльності із інформацією для отримання «нової» інформації (інформації нової якості).

Порівняльна характеристика інформаційної діяльності із іншими близькими за змістом видами діяльності міститься і в інших наукових джерелах [4], втім всі вони потребують переосмислення через призму, по-перше, методології юридичної науки, по-друге, категоріального апарату адміністративного права. На нашу думку, в юридичній науці є потреба розмежування між собою «діяльності (роботи)» як повноваження відповідного публічно-владного суб'єкта та «процедури» як регламентованої чинним законодавством послідовності реалізації діяльності.

Третій напрям досліджень інформаційно-аналітичної діяльності присвячено характеристиці її особливостей в межах функціонування публічно-владних суб'єктів. Лише незначна кількість наукових джерел (особливо в сфері юридичної науки) присвячена вимогам, що висуваються до інформаційно-аналітичної діяльності в публічно-владній сфері, а також засадам її здійснення. Результатом інформаційно-аналітичної діяльності завжди є отримання якісно нової інформації, яка:

1) буде покладена в основу іншої публічно-владної діяльності (наприклад, в основу законодавчої діяльності, правосуддя чи публічного адміністрування);

2) буде використана в діяльності інших суб'єктів адміністративного права (зокрема, в діяльності адвокатури, нотаріату і ін.).

Отже, якість і ефективність зазначених вище видів діяльності безпосередньо буде залежати від результатів проведеної інформаційно-аналітичної діяльності. Власне тому важливо, щоб інформаційно-аналітична діяльність підпорядковувалась певним вимогам та відповідала певним засадам.

Література:

1. Варенко В.М. Інформаційно-аналітична діяльність : навчальний посібник. К.: Університет «Україна», 2013. 416 с.

2. Мейко О.В. Сутність інформаційно-аналітичної діяльності у прийнятті рішень щодо формування структур прикордонних підрозділів. *Право та державне управління*. 2020. № 2. С. 176-180.

3. Основи інформаційно-аналітичної діяльності : навч. посіб. / І. В. Захарова, Л. Я. Філіпова, І. С. Задорожний, Д. А. Тарасенко; 2-е вид., випр. і допов. Черкаси: Східноєвропейський університет імені Рауфа Аблязова, 2024. 347 с.
4. Моргунов О.А. Сутність та особливості інформаційно-аналітичної роботи в органах внутрішніх справ. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія ПРАВО*. 2014. Випуск 27. Том 2. С. 65-68.